

February 2023 | SK

Perspektíva miestnej úrovne – 3. séria, 25. ?as? – Digitálna Európa: medzi reguláciou a inováciou

Digitálnymi inováciami dokážeme transformovať priemyselné odvetvia, spoločnosti aj životy. Ak však nie sú riadne regulované, môžu byť aj hrozbou. V tejto časti podcastu Perspektíva miestnej úrovne sa venujeme otázkam digitálnej transformácie v Európe: Kde sa EÚ nachádza v porovnaní so zvyškom sveta? Aké sú budúce výzvy a príležitosti? Ako môže Európa zabezpečiť a udržať si konkurenčné postavenie pri súčasnom zachovaní práv a dobrých životných podmienok svojho obyvateľstva?

Na tieto otázky nám pomôžu odpovedať dnešní hostia: **Tanya O'Carroll**, odborníčka na technológie a ľudské práva, **Jennifer Baker**, novinárka, ktorá pôsobí v Bruseli a venuje sa problematike technológií, politiky a legislatívy v oblasti digitalizácie, ako aj členovia EHSV **Gonçalo Lobo Xavier** (zo skupiny Zamestnávatelia), generálny riaditeľ Portugalskej podnikateľskej konfederácie (APED), **Franca Salis-Madinier** (zo skupiny Pracovníci), podpredsedníčka Strediska EHSV pre monitorovanie digitálnej transformácie a jednotného trhu, a **Giuseppe Guerini** (zo skupiny Organizácie občianskej spoločnosti), predseda Európskej konfederácie družstiev pôsobiacich v priemysle a službách. (tk)

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN

Available Languages:

ES BG CS DA EN DE ET FR EL GA HR IT LV LT HU MT
NL PL PT FI RO SK SL SV

ÚVODNÍK

Úvodník

Prvé výročie vojny na Ukrajine

EHSV 24. februára 2022, hneď ako sa začala vojna na Ukrajine, okamžite odsúdil neodôvodnenú a nevyprovokovanú inváziu ruskej vlády na Ukrajinu.

Za posledný rok sme mnohými spôsobmi vyjadrili solidaritu s ukrajinským ľudom a vyzvali na rozhodné kroky na úrovni EÚ aj členských štátov. Som hrdá na výbor a na to, ako tvrdo pracoval pri vyhodnocovaní dôsledkov vojny na ukrajinských a európskych občanov a podniky a hľadaní spôsobov, ako čo najlepšie pomôcť Ukrajine a jej občianskej spoločnosti.

Prijali sme dve dôrazné uznesenia a tretie má byť prijaté na plenárnom zasadnutí vo februári. Prvé uznesenie prijaté v marci 2022 sa týkalo hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho vplyvu vojny. Zámerom druhého

uznesenia, ktoré bolo prijaté v júni, bolo pozerať do budúcnosti a zamerať sa na povojnovú pomoc a obnovu Ukrajiny. EHSV predovšetkým vyzval EÚ, aby Ukrajine udelila štatút kandidátskej krajiny. Rada tak o niekoľko dní urobila. Naše dvere sme otvorili aj zástupcom ukrajinských organizácií občianskej spoločnosti, ako je organizácia Promote Ukraine, a poskytli sme im kancelárske priestory a logistickú a administratívnu podporu.

Vojna na Ukrajine zostane pre Európu najvyššou prioritou. Dúfame, že čoskoro budeme môcť začať pracovať na obnove Ukrajiny, ktorá musí byť udržateľná, transparentná, ekologická a digitálna. Obnova si bude vyžadovať skutočné zapojenie sociálnych partnerov a iných organizácií občianskej spoločnosti.

Napriek pocitom zármutku, smútku, hnevu a bolesti, ktoré musíme uznať a nechať zaznieť, som hlboko dojatá silou, nádejou, odvahou a odolnosťou ukrajinského ľudu. Boli sme tiež svedkami toho, ako ľudia, podniky a komunity v celej Európe prejavujú podporu a solidaritu ukrajinskému ľudu.

Predsedníčka Európskeho parlamentu Roberta Metsola na našom januárovom plenárnom zasadnutí zdôraznila, že „Ukrajina neúnavne bojuje za demokraciu, slobodu a spravodlivosť. A bojuje aj za nás.“ Úplne súhlasím. Len slobodná a demokratická Ukrajina prinesie Európe pocit bezpečia.

Christa Schweng
, predsedníčka EHSV

DÔLEŽITÉ DÁTUMY

28. februára 2023, Brusel

Konferencia aktérov obehového hospodárstva

1. – 3. marca 2023, Brusel

Dni občianskej spoločnosti 2023

22. – 23. marca 2023, Brusel

Plenárne zasadnutie EHSV

23. – 24. marca 2023, Brusel

Vaša Európa, váš názor 2023

K VECI

V našej rubrike s názvom „K veci“ sme požiadali **Stojana Čukanova**, aby nám predstavil hlavné body stanoviska na tému *Revízia smernice o čistení komunálnych odpadových vôd*. (ehp)

STOJAN ?UKANOV: „ZNE?IS?OVANIE ZAŠLO PRI?ALEKO“

EHSV vo svojom stanovisku vyzýva európske inštitúcie, aby sa začali zaoberať vodou ako prioritnou témou a pripravili „modrú dohodu EÚ“, čo by bol rozhodný krok smerom k predvídaniu potrieb, zachovaniu vodných zdrojov a primeranému zvládaniu súvisiacich výziev prostredníctvom komplexného a koordinovaného plánu.

Čistá voda je jedným z našich najcennejších zdrojov. Má zásadný význam pre fungovanie ekosystémov a našej spoločnosti, ako aj pre spoločensko-hospodársku činnosť. Od roku 2022, keď sa vo viacerých vedeckých štúdiách po prvý raz potvrdilo, že v ľudskom krvnom obehu a v materskom mlieku možno nájsť mikroplasty, sa už viac nespochybňuje potreba naliehavých a rozhodných opatrení. Znečistenie zašlo priďaleko, no nevieme, ako ďaleko, a naše poznatky o tejto téme sú zatiaľ neúplné.

Navrhovaná smernica o čistení komunálnych odpadových vôd je veľmi konštruktívna a dobre štruktúrovaná. Má potenciál aktualizovať pravidlá EÚ týkajúce sa zostávajúcich zdrojov nevyčistených odpadových vôd a nových znečisťujúcich látok, ako aj zlepšenia energetických aspektov a aspektov obehového hospodárstva pri čistení odpadových vôd v súlade so Zelenou dohodou a s digitalizáciou Európy.

Rozsah pôsobnosti smernice sa navrhuje rozšíriť tak, aby pokrýval aglomerácie s ekvivalentom od 1 000 obyvateľov, čo znamená, že aj malé mestá budú povinné zbierať a čistiť komunálne odpadové vody a na tento účel môžu požiadať o finančné prostriedky z EÚ.

EHSV dôrazne podporuje uplatňovanie zásady „znečisťovateľ platí“ s cieľom zabezpečiť cenovú dostupnosť vodohospodárskych služieb a pokryť náklady na odstraňovanie mikropolutantov z odpadových vôd. Mestské odtokové vody a kanalizácia sú ohniskami znečistenia vrátane génov antimikrobiálnej rezistencie, farmaceutických rezíduí a toxických látok, ktoré ohrozujú vodné organizmy a ľudské zdravie, a mali by sa zbierať a riadne upraviť pred vypustením do vodných recipientov.

V našom stanovisku vyzývame európske inštitúcie, aby zahrnuli odpadové vody do širšej vízie, začali sa zaoberať vodou ako prioritnou témou a pripravili „modrú dohodu EÚ“, čo by predstavovalo rozhodné úsilie vo vzťahu k predvídaniu potrieb, zachovaniu vodných zdrojov a primeranému zvládaniu súvisiacich problémov prostredníctvom komplexného a koordinovaného plánu, v ktorom sa stanovia ambiciózne ciele a opatrenia na dosiahnutie dohodnutých míľnikov.

„JEDNA OTÁZKA PRE...“

„Otázka pre...“

V tomto vydaní sme sa **Maríe del Carmen Barrera Chamorrovej** spýtali na ďalší aspekt zložitej energetickej problematiky, ktorej sme sa venovali už minulý mesiac.

Členka EHSV **María del Carmen Barrera Chamorro** je autorkou novej správy o energetickej politike a trhu práce. (ehp)

Maria del Carmen Barrera Chamorro: energetická transformácia, ktorá podporuje tvorbu pracovných miest

EHSVinfo: Aký vplyv má energetická transformácia na zamestnanosť v regiónoch, ktoré prechádzajú transformáciou, a aké sú návrhy EHSV na jej riešenie?

Maria del Carmen Barrera Chamorro: Doterajšie skúsenosti sú veľmi rôznorodé, pričom sa zaznamenali niektoré úspechy a mnohé neúspechy. Pokiaľ však ide o pracovné miesta, prvoradým cieľom je zaistiť, aby bola energetická transformácia úspešná. Bez záruk v oblasti udržateľnej zamestnanosti, sociálnej ochrany a podpory podnikania pri transformácii nebude v Európe žiadna konkurencieschopná a zdravá budúcnosť.

EHSV sa domnieva, že územné plány energetickej transformácie by mali sprevádzať vhodné zmluvy alebo dohody o spravodlivom sociálnom partnerstve, v ktorých vytváranie a udržiavanie kvalitných udržateľných pracovných miest a podpora ľudí budú nevyhnutnými podmienkami pri navrhovaní, vykonávaní a hodnotení plánovaných opatrení vrátane finančných prostriedkov získaných na podporu energetickej transformácie.

Politiky zamestnanosti musíme tiež lepšie začleniť do právnych predpisov a energetických a environmentálnych politík a ponúknuť stimuly na vytváranie udržateľných a kvalitných pracovných miest. Na spoločné financovanie nákladov na dočasnú alebo trvalú reštrukturalizáciu a programy odbornej rekvalifikácie s cieľom zlepšiť zamestnateľnosť v dekarbonizovanom hospodárstve budú potrebné finančné prostriedky.

Tie by mali podporovať politiky sociálneho zabezpečenia, ako sú záruky univerzálneho prístupu k energetickým službám, náhradný príjem, primeraný minimálny príjem atď. Do plánu rozvoja Európskeho piliera sociálnych práv by sa tieto politiky mali vždy začleňovať prostredníctvom sociálneho dialógu a

kolektívneho vyjednávania.

Vzhľadom na negatívne účinky na konkurencieschopnosť európskych podnikov vrátane MSP, ako aj na najzraniteľnejšie domácnosti sú tiež nevyhnutné väčšie verejné a súkromné investície a lepšia sociálna kompenzácia.

V neposlednom rade potrebujeme obnovenú politiku súdržnosti, ktorá uprednostní vzájomné prepojenia medzi energetickou transformáciou, trhmi práce a regionálnym rozvojom. To si vyžaduje mechanizmy monitorovania a hodnotenia riadneho využívania finančných prostriedkov s cieľom posilniť úlohu miestnych a regionálnych samospráv a sociálnych partnerov

HÁDAJTE, KTO JE NAŠÍM HOS?OM...

Mimoriadna hostka

Teťana Ogarkova, ukrajinská novinárka a esejistka, odborníčka na literatúru, žije v Kyjeve. V roku 2022 bola v rámci nášho špeciálneho vydania venovaného Ukrajine našou prvou hostkou a vysvetlila nám vojnovú drámu odohrávajúcu sa v jej krajine. Teraz vo februári 2023, rok po začiatku ruskej agresie voči Ukrajine, sa s nami podelí o skúsenosti z tohto roka plného smrti a utrpenia a porozpráva nám o jeho trvalom vplyve na kolektívneho ducha Ukrajincov.

Te?ana Ogarkova: „De? ví?azstva príde, ale nebude sa podoba? na 23. február 2022“

24. február 2022 hlboko zasiahol do životov miliónov Ukrajincov. Dnes, keď vyslovíte slovo „víťazstvo“, človek si predstaví, že deň víťazstva bude rovnaký ako deň pred vojnou. Inak povedané, že bude rovnakým dňom mieru, akým bol 23. február 2022.

Nebude tomu tak, lebo pre nás sa ten 23. február už nikdy nezopakuje. Žiaden nový deň sa už nebude podobať na dni, ktoré sme zažili.

Videli sme hroby v Iziumskom lese v Charkovskej oblasti. Navštívili sme dediny medzi Iziumom a Slovianskom, ako je Kamianka alebo Dolyna, kde desiatka ľudí žije v ruinách svojich domovov bez vody a elektriny a ktoré pripomínajú zábery z postapokalyptického filmu. Pozerali sme do očí matke Volodymyra Vakulenka, autora detských kníh, ktorého zabili Rusi v jeho dedine Kapitolivka blízko Iziumu. Trvalo jej niekoľko mesiacov, kým našla jeho telo. Videli sme aj ruiny Sviatohirska a stŕhali sme sa pri zvuku výbuchov v oslobodenom Chersone, ktorý Rusi aj naďalej ostreľovali, keď sme sa nachádzali vo vnútri umeleckého múzea, ktorého zbierky okupanti ukradli.

Dá sa pri takýchto nezmazateľných obrazoch predstaviť si návrat do 23. februára? „Tu som utierala krv svojich detí“, povedala nám staršia žena ukazujúc na schody rodinného domu v dedine Bezruky v Charkovskej oblasti. Jej osemročnú vnučku a 38-ročnú dcéru tu zabila ruská strela v nešťastnom okamihu krásneho letného dňa roku 2022. Dievčatko čítalo knihu. V škole malo dobré známky.

Víťazstvo? Ak by nám 23. februára 2022 niekto ako vo filme ukázal všetko, čo nás čaká, určite by sme onemeli od úžasu, či znehybneli od hrôzy a pravdepodobne by sme neboli schopní konať. Avšak tento prvý rok vojny sme deň čo deň neustále znásobovali svoje úsilie. Úsilie občianske i vojenské, mužov a žien, detí i dospelých. Aj obyčajní ľudia preukázali svoju schopnosť vykonať neobyčajné veci. Niektorí sa dali zmobilizovať, hoci vôbec nemuseli.

Iní ďalej platili svoje dane a každý deň niečím prispievali na podporu armády. Ďalší venovali svoj voľný čas rôznym dobrovoľníckym činnostiam, či už to bolo viazanie maskovacích sietí alebo výroba sviečok do zákopov. Napriek prerušovaniu vyučovania sirénami leteckých poplachov a výpadkom elektriny deti ďalej chodili do škôl a študenti do univerzít.

Nikto nevie, čo nás čaká. Vieme len, že budeme ďalej napredovať k víťazstvu. Všetci spolu, každým dňom. Pretože vieme príliš dobre, čo nás čaká, ak by sme zostali nečinní. Iziumské hroby by boli aj v Kyjeve. Ľvov by bol zbombardovaný ako Cherson. Chmeľnická jadrová elektráreň by sa stala rovnakým cieľom útokov, ako tá Záporožská. Vieme to. Videli sme čo sa deje. Boli sme svedkami.

A keď zatvoríme oči, stále vidíme tváre tých, ktorí už nikdy nezažijú deň víťazstva. Iryna Cvila, naša priateľka z Brovarov, ktorá milovala ruže vo svojej záhrade, sa chopila zbrane 24. februára a o dva dni neskôr zahynula pri obrane Kyjeva. Mykola Račok, môj študent literatúry, ktorý obľuboval autá a dobrodružné romány, zomrel v júli 2022 v bojoch pri Pokrovsku. Roman Barvinok, huslista, ktorý na jar roku 2020 hral pred prezidentským palácom Vivaldiho skladby, zomrel na východnom fronte v auguste 2022. Podobný osud postihol mnoho ďalších. Desiatky tisícov ľudí.

Deň víťazstva príde, ale nebude sa podobať na 23. február 2022. Na dosiahnutie víťazstva sme však ochotní urobiť všetko.

?akujeme našim hos?om v roku 2022

V predvečer prvého výročia rozsiahlej ruskej inváze na Ukrajinu by sme sa chceli poďakovať novinárom, spisovateľom a fotografom z celej Európy, ktorí sa s nami podelili o svoje príbehy a svedectvá počas tohto prvého roka vojny: **Nadija Afanasieva, Vitaly Portnikov, Olha Čajko, Teťana Oharkova, Olena Abramovyč, Olha Vehera, Vasyľ Kušmuns, Kostas Onisenko, Marta Barandij, Jowita Kiwnik, Slawek Kaminski.** (ehp)

AKTUALITY EHSV

Roberta Metsola súhlasí s Christou Schweng: Konkurencieschopnos? EÚ je ?oraz dôležitejšia

Na januárovom plenárnom zasadnutí EHSV diskutovali členovia EHSV s predsedníčkou Európskeho parlamentu Robertou Metsola o reakcii EÚ na geopolitické výzvy. S predsedníčkou EHSV Christou Schweng sa zhodli na tom, že konkurencieschopnosť spolu so strategickejšou autonómiou majú v súčasnom náročnom období zásadný význam.

Roberta Metsola vyjadrila uznanie ukrajinskému ľudu za to, ako odvážne vzdoruje ruskej agresii a zdôraznila, že Európska únia sa zomkla ako nikdy predtým, aby Ukrajine poskytla finančnú, humanitárnu a vojenskú pomoc. „Ukrajina bojuje za demokraciu, slobodu a spravodlivosť. A bojuje aj za nás," zdôraznila.

V súvislosti s 30. výročím jednotného trhu zdôraznila význam konkurencieschopnosti: „Musíme znovu podporiť rast a znížiť našu závislosť a zároveň zdvojnásobiť úsilie o zelenú a digitálnu transformáciu. Európa by mala využiť svoje silné stránky a zaručiť, že naša aktívna obchodná politika bude prínosom pre každodenný život Európanov."

Podľa predsedníčky EHSV **Christy Schweng** sú tieto aspekty nevyhnutné pre prosperitu ľudí a podnikov v EÚ: „Tento moment je prelomový a len koordinovaným úsilím môžeme úspešne vybudovať odolnejšiu, spravodlivejšiu a udržateľnejšiu budúcnosť, v ktorej sa na nikoho nezabudne.“

V rámci diskusie sa hovorilo aj o reakcii EÚ na vonkajšie hospodárske faktory, ako sú zákon USA o znížení inflácie, ruská agresia voči Ukrajine, nestálosť cien fosílnych palív a vnútorné výzvy, ako je nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, ktorým Európa v súčasnosti čelí.

Podľa diskutujúcich zohráva občianska spoločnosť nepochybne kľúčovú úlohu pri zlepšovaní politík EÚ a spôsobu ich vykonávania. Poukázali aj na to, že občania chcú mať v EÚ väčší vplyv, čo sa potvrdilo aj počas Konferencie o budúcnosti Európy. (mt)

Švédske predsedníctvo Rady EÚ 2023: Ukrajina je stále hlavnou témou programu

Zaručenie bezpečnosti Európanov a dodržiavanie zásad právneho štátu a základných práv: hlavnou prioritou Švédska, ktoré bude predsedať Rade Európskej únie od januára do júna 2023, budú opatrenia krízového riadenia

Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** počas rozpravy na plenárnom zasadnutí 25. januára 2023 prisľúbila predsedníctvu plnú podporu: „Švédsko preberá predsedníctvo v mimoriadne náročnom období, pretože na hraniciach EÚ prebieha neľútostná vojna. EHSV víta tieto priority v kontexte ruskej agresie voči Ukrajine, pretože nesmieme dopustiť, aby bola ovplyvnená naša bezpečnosť alebo naše hodnoty. Stojíme pri Ukrajine.“

Švédska ministerka pre záležitosti EÚ **Jessika Roswall** uviedla, že švédske predsedníctvo považuje úzku spoluprácu s ostatnými inštitúciami a orgánmi EÚ vrátane EHSV za prvoradú a teší sa na nadviazanie úzkeho kontaktu a otvoreného dialógu.

V súvislosti s hlavnou prioritou predsedníctva zdôraznila, že „Švédsko preberá predsedníctvo v čase historických výziev pre Úniu. Európskej agende bude naďalej dominovať brutálna agresia Ruska voči Ukrajine.“

Švédske predsedníctvo bude pracovať na presadzovaní európskej jednoty a na tom, aby bola Únia ekologickejšia, bezpečnejšia a voľnejšia, pričom sa zameria na:

- bezpe?nos?,
- konkurencieschopnos?
- zelenú a energetickú transformáciu,
- demokratické hodnoty a právny štát. (mp)

Jednotný trh by mal slúži? ?u?om, a nie naopak

Pri príležitosti tohtoročného 30. výročia zriadenia jednotného trhu EÚ sa na januárovom plenárnom zasadnutí EHSV uskutočnila rozprava s komisárkou Vestagerovou. Cieľom bolo prediskutovať možné spôsoby, ako prekonať zrejme najväčšiu výzvu, ktorej bude čeliť budúca generácia.

Jednotný trh sa vo všeobecnosti považuje za najväčší úspech EÚ, ale súčasné krízy, ako sú zmena klímy, pandémia covidu-19 a vojna na Ukrajine, ukázali jeho zraniteľnosť voči nepredvídaným narušeniam. Ako dosiahneme zelenú a digitálnu transformáciu v EÚ tak, aby sme neporušili zásady voľného trhu a nepoškodili konkurencieschopnosť európskych podnikov? Komisia prichádza s plánom, ako tieto problémy prekonať, a predstaví ho vo februári.

EHSV na svojom januárovom plenárnom zasadnutí navrhol konkrétne spôsoby ďalšieho rozvoja jednotného trhu, pričom odporučil zamerať sa na konkurencieschopnosť Európy. Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** uviedla, že „len konkurencieschopná Európa môže vytvárať prosperitu a blahobyt a nachádzať udržateľné riešenia klimatických a environmentálnych problémov. Podnikom v EÚ sa musí zaistiť priaznivé prostredie, v ktorom budú inovovať, investovať a obchodovať vrátane rovnakých podmienok, ako majú ich zahraniční konkurenti.“

Výkonná podpredsedníčka Európskej komisie **Margrethe Vestagerová** uznala, že EÚ musí naďalej pracovať na zlepšovaní jednotného trhu, a zároveň pripomenula, že „Európa by bola úplne iným miestom, keby pred tridsiatimi rokmi nebol vytvorený jednotný trh.“

Jedným z hlavných bodov diskusie bola otázka štátnej pomoci v záujme oživenia hospodárstva a dvojitej transformácie. Narastajú obavy, že ak sa z tejto pomoci stane viac než len krátkodobá vzpruha, menšie ekonomiky a svetový obchod budú ohrozené.

Na záver rozpravy vystúpili predseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV **Séamus Boland**, predseda skupiny Pracovníci v EHSV **Oliver Röpke** a člen skupiny Zamestnávatelia v EHSV **Felipe Medina.** (tk)

Európska sie? udržate?ného rozvoja varuje pred rizikom „strateného desa?ro?ia pre Agendu 2030“

Z diskusie, ktorá sa uskutočnila v EHSV 24. januára, vyplynulo, že EÚ neplní ciele Agendy 2030 OSN. Existuje však nádej. EÚ má príležitosť prevziať vedúcu úlohu, a to aj prostredníctvom finančnej podpory. EHSV zohráva významnú úlohu pri monitorovaní pokroku.

Na plenárnom zasadnutí EHSV v januári vystúpil v rámci diskusie o vykonávaní cieľov OSN v oblasti udržateľného rozvoja podpredseda Siete OSN pre riešenia udržateľného rozvoja **Guillaume Lafortune**.

Predstavil Správu o udržateľnom rozvoji Európy 2022, ktorú vypracoval s podporou EHSV. EÚ podľa neho neplní uvedené ciele. Pokrok sa medzitým zhoršuje na celom svete a najmä rozvojové krajiny, ktoré čelia vážnym finančným obmedzeniam, zaostávajú.

V správe sa odporúča, aby EÚ v rámci systému OSN presadzovala globálny plán na zvýšenie medzinárodného financovania cieľov udržateľného rozvoja. Predsedníčka EHSV **Christa Schweng** zopakovala túto myšlienku a zdôraznila význam vedúceho postavenia EÚ pri dosahovaní cieľov transformácie v celosvetovom meradle.

EHSV bude zohrávať kľúčovú úlohu aj v prvom dobrovoľnom preskúmaní Európskej komisie v júli 2023, v ktorom sa zhromaždia názory zainteresovaných strán na pokrok pri dosahovaní cieľov udržateľného rozvoja. EHSV odporučil prierezový prístup k cieľom, ktorý bude zohľadňovať vzájomne prepojený charakter cieľov udržateľného rozvoja a ich príslušných cieľov, a navrhol zriadiť novú platformu na podporu štruktúrovaného zapojenia občianskej spoločnosti do politiky súvisiacej s cieľmi udržateľného rozvoja. (gb)

EÚ musí zakáza? výrobky vyrobené nútenou prácou a presadzova? ?udské práva

EÚ musí bojovať proti všetkým formám nútenej práce a stať sa svetovým lídrom v oblasti ľudských práv, vyzval EHSV v stanovisku prijatom na januárovom plenárnom zasadnutí.

Výbor vo svojom stanovisku na tému Zákaz výrobkov vyrobených nútenou prácou, ktoré vypracoval **Thomas Wagnsonner**, podporuje návrh Európskej komisie zakázať výrobky vyrobené s využitím nútenej práce na trhu Únie, pričom zdôraznil, že pre všetky členské štáty EÚ je kľúčové, aby ratifikovali Protokol z roku 2014 k Dohovoru Medzinárodnej organizácie práce (MOP) z roku 1930 o nútenej práci.

EHSV tiež s potešením konštatuje, že návrh zahŕňa boj proti nútenej detskej práci, a vyzýva Komisiu, aby urýchlila tento proces zahrnutím existujúcich dohovorov MOP o detskej práci do pôsobnosti uvedeného nariadenia.

Ako uviedol **Thomas Wagnsonner**, „podpora hospodárskych, sociálnych, kultúrnych a pracovných práv, a teda odstránenie všetkých foriem nútenej práce a vykorisťovania, má zásadný význam najmä pre zabezpečenie globálneho vedúceho postavenia EÚ v oblasti ľudských práv a demokracie“.

Aby sa predišlo nútenej práci, EHSV zdôrazňuje význam medzinárodnej spolupráce a inštitucionálneho zakotvenia organizovanej občianskej spoločnosti v novom návrhu Komisie, pričom odporúča usmernenia na pomoc podnikom, osobitnú databázu s ukazovateľmi rizika a systém referenčného porovnávania. (mp)

Kríza cien energie: EÚ musí pomôc? spotrebite? om a podnikom

Opatrenia EÚ v reakcii na krízu cien energie by mali chrániť všetky domácnosti a podniky, ktoré čelia veľkým problémom pri platení účtov za energiu. To bolo hlavným posolstvom stanoviska na tému *Hospodárska politika eurozóny na rok 2023*, ktoré EHSV prijal na januárovom plenárnom zasadnutí.

EHSV podporuje návrh Európskej komisie na ochranu najzraniteľnejších osôb, ktorý je založený na dvojstupňovom modeli. To znamená, že až do určitej úrovne spotreby energie bude zraniteľný spotrebiteľ platiť cenu, ktorá je nižšia ako trhová cena.

Výbor však upozorňuje, že táto politika by sa mala vzťahovať tak na osoby pod hranicou chudoby, ako aj na osoby z nižšej strednej triedy, pre ktoré bude tiež ťažké platiť účty za energiu za trhové ceny.

Spravodajca stanoviska **Petru Sorin Dandea** uviedol, že „zima 2022/2023 spôsobila v EÚ veľké problémy. Ak majú byť zraniteľné domácnosti pred krízou cien energie naozaj chránené, politika Komisie založená na dvojstupňovom modeli musí byť inkluzívna.“

Výbor súhlasí s návrhom Komisie, aby členské štáty v snahe predísť rušeniu podnikov uplatnili dočasný krízový rámec štátnej pomoci a apeluje na ne, aby využili všetky možné prostriedky na pomoc najmä malým a stredným podnikom.

Európska centrálna banka použila nástroje menovej politiky, aby obmedzila infláciu. Tieto kroky však budú fungovať iba vtedy, ak sa zladia s fiškálnou politikou krajín eurozóny. (mp)

EÚ by mala zintenzívni? medzinárodnú spoluprácu pri ochrane oceánov

Zlepšenie medzinárodnej spolupráce má zásadný význam pre dosiahnutie udržateľnosti oceánov do roku 2030 a zaistenie bezpečnosti a ochrany na mori. EHSV to uvádza v novom stanovisku, ktoré prijal na svojom januárovom plenárnom zasadnutí.

Správu oceánov nemožno vzhľadom na jej komplexnosť považovať len za „námornú záležitosť“. Vyžaduje si multidisciplinárny a integrovaný prístup na podporu rozhodovateľov na všetkých úrovniach.

Ľudský vplyv na oceány má často pôvod v činnostiach prebiehajúcich na pevnine. Znečistenie morí je významnou mierou spôsobené odpadmi, pesticídmi, antibiotikami, fosfátmi či plastmi, a treba spomenúť aj problematiku nevybuchnutej munície.

Podľa EHSV je hlavnou úlohou EÚ ako zákonodarcu a medzinárodného aktéra zlepšiť činnosť sietí a partnerstiev, pričom do každého kroku tohto zlepšovania by mali byť účinne a transparentne zapojené rozličné zainteresované subjekty.

Ako sa vyjadril spravodajca stanoviska **Stefano Palmieri**: „V snahe o podporu oceánov zohráva EÚ vedúcu úlohu, ale prispieť musia všetky krajiny. Iba tak budú aj ďalšie generácie môcť Zem nazývať modrou planétou.“

Na dosiahnutie uhlíkovej neutrality do roku 2050 a udržateľnosti do roku 2030 by sa EÚ mala zamerať na prijatie opatrení na zabezpečenie dobrých životných podmienok v morskom prostredí a ochranu populácií rýb, ktoré sú pre mnohé komunity životne dôležité. (mp)

Bezpe?nos? je viac než len obrana

EHSV na svojom januárovom plenárnom zasadnutí diskutoval o vízii Strategického kompasu pre bezpečnosť a obranu EÚ, pričom tvrdil, že bezpečnosť by sa mala chápať v širšom zmysle a ďaleko nad rámec vojenskej obrany. Občianska spoločnosť by sa nemala v otázkach bezpečnosti len prizerať: v časoch krízy môže zohrávať stabilizačnú úlohu, ako ukázala vojna na Ukrajine.

V stanovisku na tému Strategický kompas EÚ EHSV vyjadril potrebu širšej definície, keďže súčasná koncepcia bezpečnosti v EÚ je príliš úzko vymedzená. „Bezpečnosť presahuje rámec obyčajnej vojenskej obrany. V časoch zložitých hybridných hrozieb by sa mala koncepcia rozšíriť a zahrnúť aj aspekty energetiky, dopravy, digitálnych otázok, vodnej a potravinovej bezpečnosti, bezpečnosti občanov a zásahov zo zahraničia,“ uviedol spravodajca pre stanovisko EHSV **Christian Moos**.

V stanovisku sa uvádza, že spoločne so spôsobilosťou jednotlivých štátov, obranným plánovaním a spoločným obstarávaním by EÚ mala naďalej investovať svoje obmedzené zdroje predovšetkým do civilných politík a mechanizmov s cieľom umožniť predchádzanie konfliktom. Práve v tejto oblasti môže občianska spoločnosť dosiahnuť zmenu prostredníctvom svojich sociálnych a hospodárskych sietí spolu so svojím silným potenciálom, pokiaľ ide o verejnú a kultúrnu diplomaciu.

Návrat vojny do Európy s ruskou agresiou proti Ukrajine bol „budíčkom“ pre vzťah EÚ s NATO.

„EÚ a NATO ešte plne nevyužili svoj potenciál spolupráce. Posilnenie európskeho piliera bezpečnosti a obrany znamená posilnenie NATO. Keď hovoríme o posilňovaní obrannej spôsobilosti EÚ, nejde o to, aby konkurovala NATO, ale aby ho dopĺňala,“ povedal spravodajca a člen EHSV **Peter Clever**. (mt)

Nová stratégia EÚ v oblasti starostlivosti je rozhodujúcim testom sociálnej Európy

EHSV privítal návrh komplexnej európskej stratégie v oblasti starostlivosti, ktorý predložila Európska komisia. Stratégia by mala všetkým Európanom zaručiť možnosť využívať počas celého života veľmi kvalitné služby zdravotnej a inej starostlivosti.

EHSV ocenil návrh európskej stratégie v oblasti starostlivosti predložený Európskou komisiou ako dôležitý prvok vytvárania fyzicky aj cenovo dostupnej infraštruktúry služieb starostlivosti, ktorá uspokojí potreby prijímateľov týchto služieb od narodenia až do vysokého veku a bude podporovať všetkých poskytovateľov starostlivosti bez ohľadu na ich pracovnoprávne postavenie.

V stanovisku prijatom na januárovom plenárnom zasadnutí EHSV vyjadril viaceré odporúčania k stratégii a jej dvom súvisiacim návrhom, ktoré v decembri prijala Rada EÚ a týkajú sa starostlivosti, výchovy a vzdelávania v ranom detstve a dlhodobej starostlivosti.
Výbor zopakoval aj svoje odporúčanie zaviesť európsku záruku starostlivosti. Podobne ako záruka EÚ pre mladých ľudí by takýto nástroj pomohol zabezpečiť kvalitné služby zdravotnej a inej starostlivosti pre všetkých obyvateľov EÚ. Vyriešil by aj problém nedostatkov v starostlivosti a podporil dôstojné pracovné podmienky formálnych aj neformálnych opatrovateľov.

„Pripomíname, že okrem disponibility a cenovej aj fyzickej dostupnosti by poskytovanie starostlivosti malo byť inkluzívne, udržateľné a zohľadňovať aspekt ľudských práv. Vysokokvalitná starostlivosť ešte stále nie je realitou pre všetkých Európanov,“ uviedla spravodajkyňa stanoviska **Kinga Jóo**.

V stanovisku sa zdôrazňuje, že v reakcii na súčasné otrasy spojené s vojnou na Ukrajine, energetickou krízou a prudkým nárastom životných nákladov musí byť prioritou cenová dostupnosť a kontinuita služieb starostlivosti. Žiada sa v ňom primerané financovanie poskytovania starostlivosti a to, aby členské štáty zabezpečili príťažlivosť práce v tomto odvetví, jej riadne odmeňovanie a ocenenie.

„Prístup prijatý v našom stanovisku zodpovedá obavám, ktoré vyjadrili aktéri občianskej spoločnosti. Je založený na samotnom ideáli sociálnej Európy. Zdôrazňujeme aj úlohu členských štátov EÚ, keďže sú hlavným pilierom stratégie v oblasti starostlivosti. Ak ich nepresvedčíme, aby prevzali zodpovednosť za

uplatňovanie uvedených zásad, a ak neodstránia nedostatky vo svojich systémoch, nezájdeme so stratégiou veľmi ďaleko," doplnila spoluspravodajkyňa **Zoe Tzotze-Lanara**.

Hlavné odporúčania uvedené v stanovisku zahŕňajú podporu rodín v ich základnej úlohe v oblasti starostlivosti, rýchle zmapovanie potrieb a reality rodinných a neformálnych opatrovateľov, dosiahnutie rodovej rovnováhy a rovnosti pri formálnom aj neformálnom poskytovaní starostlivosti a lepšiu ochranu práv všetkých opatrovateľov bez ohľadu na ich migračný a pobytový štatút. (ll)

AKTUALITY SKUPÍN

Priemyselný plán Zelenej dohody, ktorý musí prispie? k vytvoreniu programu pre konkurencieschopnos?, ešte nie je celkom hotový

Stefano Mallia, predseda skupiny Zamestnávatelia v EHSV

Návrh Komisie je nedokončený a treba ho zasadiť do rámca dlhodobej vízie pre program v oblasti konkurencieschopnosti.

Komisia predstavila 1. februára 2023 svoju prvú odpoveď na bezprecedentný klimatický balík prezidenta Joa Bidena, t. j. americký zákon o znížení inflácie (IRA), ktorý podporí americký priemysel rekordne vysokou sumou 369 miliárd dolárov v dotáciách. Návrh Komisie je zameraný na rôzne veci, ako je predvídateľný regulačný rámec, prístup k financovaniu, dostatok kvalifikovanej pracovnej sily či program otvoreného obchodu. Po jeho prvom posúdení sa však zamestnávatelia v EÚ zhodli na tom, že ak chceme dosiahnuť dlhodobú konkurencieschopnosť, treba na návrhu ďalej pracovať.

Predovšetkým by sa nemalo zabúdať na druhú transformáciu, ktorá ide ruka v ruke s tou ekologickou – na digitálnu transformáciu.

Po druhé, treba zdôrazniť, že len samotné dotácie nebudú stačiť. Ozajstným problémom, ktorý v súvislosti s IRA vyvstáva, nie je len výška dotácií. Tá je v skutočnosti nižšia než suma, ktorú ponúka rozpočet EÚ a rôzne fondy. Problémom je skôr spojenie dotácií a nízkych cien energie v USA. Tieto dve skutočnosti spolu spôsobujú, že IRA je pre Európu problémom. Keď sa k tomu pridá pomerne nízka produktivita priemyselných odvetví v EÚ, európske hospodárstvo sa ocitne v skutočne veľmi nebezpečnej situácii. Dotácie už rozdelili krajiny EÚ a napokon povedú k fragmentácii jednotného trhu a škodlivému súťaženiu a oslabia regionálny

rozvoj.

Po tretie, zdá sa, že plán Komisie vychádza zo staromódneho prístupu, keď sa o víťazovi rozhodne vopred. Podľa tohto scenára by ciele vytvárania priemyselných kapacít stanovili tvorcovia politík na základe analýzy jednotlivých odvetví a s prihliadnutím na celý dodávateľský a hodnotový reťazec. Takto by určili, ktorým podnikom treba prednostne poskytnúť regulačnú a finančnú podporu. Už samotný pojem „sektor čistých technológií“ nie je vhodne zvolený, keďže ekologická transformácia prebieha vo všetkých odvetviach a všetkých typoch podnikov.

Všetci vieme, v čom je skutočný problém. Je naliehavo potrebné získať späť to, o čo sme prišli, a prechod na ekologické hospodárstvo nám na to poskytuje príležitosť. Konkurencieschopnosť a vytváranie pracovných miest sa však musia stať spôsobom života a ústredným prvkom našej tvorby politík. Preto sa zamestnávatelia v EÚ zasadzujú za vytvorenie programu pre konkurencieschopnosť.

Intenzívnym sociálnym dialógom za skuto?ne sociálnu Európu

skupina Pracovníci v EHSV

Skupina Pracovníci v EHSV srdečne víta iniciatívu na zlepšenie sociálneho dialógu, ktorú nedávno predstavila Európska komisia. Vysiela silný signál pracovníkom a občanom EÚ, ktorí v súčasnosti čelia vážnej kríze spôsobenej rastom životných nákladov.

Dohody sociálnych partnerov o spravodlivých mzdách a pracovných podmienkach môžu byť dôležitými opatreniami na zmiernenie vplyvu inflácie na pracujúcich a ich rodiny, ako tomu bolo počas pandémie, keď kolektívne vyjednávanie v celej Európe umožnilo skrátenie pracovného času, teleprácu a zavedenie zdravotných a bezpečnostných postupov a vydláždilo cestu k spravodlivejšej obnove.

Sociálny dialóg a kolektívne vyjednávanie sú preto oporou európskeho sociálneho modelu a základným prvkom demokracie a udržateľného hospodárskeho rastu a ako také by sa mali zachovať.

Avšak sociálny dialóg ani zďaleka nie je realitou všade v Európe, keďže v mnohých členských štátoch sociálni partneri nemajú dostatočné organizačné kapacity a je menšia pravdepodobnosť, že sú v ňom zastúpené aj novšie formy práce, ako je práca pre platformy. Za posledné desaťročia v členských štátoch EÚ podstatne klesol podiel pracovníkov, na ktorých sa vzťahujú kolektívne zmluvy.

Iniciatíva Európskej komisie je preto veľmi vítaná ako krok správnym smerom, hoci bude potrebná väčšia jednoznačnosť, pokiaľ ide o úlohu členských štátov pri vytváraní záväzných mechanizmov na zapojenie sociálnych partnerov. (mg)

Získavanie zru?ností, aby bol trh práce otvorený pre všetkých

Ioannis Vardakastanis, podpredseda skupiny Organizácie občianskej spoločnosti v EHSV

Európsky rok zručností by mal byť príležitosťou na odstránenie nedostatkov a prekážok, ktoré mnohým ľuďom v EÚ bránia nájsť si kvalitné a uspokojivé zamestnanie. V časoch, keď v EÚ ubúda pracovná sila, je stále dôležitejšie zameriavať sa na využitie potenciálu tých, ktorí sú príliš často odrezaní od otvoreného trhu práce, a to investovaním do zručností.

Pri rozvoji zručností zodpovedajúcich potrebám súčasného a budúceho trhu práce, sa bude samozrejme musieť zohľadňovať pokračujúca digitalizácia hospodárstva. Bude treba preklenúť rozdiely v digitálnych zručnostiach, a to nielen v prípade niektorých skupín, ako sú osoby so zdravotným postihnutím a starší ľudia, ktorí sú ešte aktívni na trhu práce. V modernej spoločnosti digitálna gramotnosť nie je len nástrojom, ktorý pomáha pri hľadaní miesta na trhu práce, ale aj predpokladom nezávislého života a niečím, o čo by nikto nemal byť ukrátený.

Propagácia zručností, ktoré budú využiteľné aj v budúcnosti by však nemala príliš závisieť od digitálnych kompetencií. Európsky rok zručností by mal byť aj platformou na podporu významu a hodnoty zamestnanosti v technických, manuálnych a rôznych odborných odvetviach. Zručnosti požadované v týchto odvetviach sú príliš dlho podhodnotené, rovnako ako sa podceňuje význam týchto odvetví pre našu spoločnosť. Keďže ekologická transformácia je základným kameňom koncepcie EÚ na transformáciu hospodárstva v najbližších rokoch, na jej skutočnú realizáciu budú obzvlášť potrebné technické a manuálne zručnosti. Mnohí pracovníci sa preto budú musieť rekvalifikovať. Túto príležitosť treba využiť aj na oslovenie tých ľudí, ktorí sú zvyčajne vylúčení z trhu práce, a rozvíjať ich zručnosti.

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Dni ob?ianskej spolo?nosti 2023

Tohtoročné Dni občianskej spoločnosti objasnia zásadnú úlohu organizácií občianskej spoločnosti pri zabezpečovaní a ochrane sociálnej súdržnosti a odolnej demokracie v Európe.

Európa musí reagovať na bezprecedentné a naliehavé výzvy: vojna na jej pôde, obnova po kríze spôsobenej pandémiou COVID-19, drastická energetická kríza, ale aj mnohé ohrozenia jej demokratického modelu v rýchlo sa meniacom, čoraz digitálnejšom svete. Podujatie sa zameria na znovu

ožívajúce, existenčné hrozby pre demokratické hodnoty, a to v rámci otvorenej a inkluzívnej diskusie o otázkach ako napríklad:

- Ako vidíme participatívnu a deliberatívnu demokraciu v budúcnosti?
- Ako môžeme demokratizova? európske hospodárstvo?
- Ako by sa mala financova? ob?ianska spolo?nos??
- ?o pre ob?anov znamenajú digitálne práva?
- Aké zru?nosti sú potrebné na zlepšenie demokratickej ú?asti?

Pridajte sa k nám v EHSV a staňte sa súčasťou diskusie so zainteresovanými stranami a európskymi inštitúciami o kľúčovej úlohe organizovanej občianskej spoločnosti ako faktora zmeny pri prekonávaní súčasnej krízy.

Viac informácií a možnosť registrácie nájdete tu. Sledujte nás na twitteri @EESC_LiaisonG #CivSocDays.

Študenti vítajú ?lenov EHSV v rámci príprav na podujatie „Vaša Európa, váš názor“

Členovia Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru navštívia vo februári a marci tridsaťpäť škôl v členských štátoch EÚ a siedmich kandidátskych krajinách, aby ich pripravili na zhromaždenie mládeže „Vaša Európa, váš názor“, ktoré sa bude konať 23. a 24. marca 2023 v Bruseli.

V tomto roku sa uskutoční už 14. ročník podujatia EHSV pre mládež „Vaša Európa, váš názor“ a po trojročnej prestávke v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19 sa vráti do pôvodného formátu s osobnou účasťou. Cieľom podujatia s názvom *Dialógy o demokracii s mládežou* je pomôcť mladým ľuďom pochopiť, čo predstavujú európske hodnoty a čo znamená aktívne občianstvo v participatívnej demokracii.

Členovia EHSV, ktorí pôsobia ako mentori študentov v tomto praktickom úvode do zastupiteľskej demokracie EÚ, v súčasnosti navštevujú vybrané školy vo svojej krajine (na fotografii je **podpredseda EHSV Cilian Lohan** so študentmi zo školy v Írsku, ktoré je jeho krajinou).

Šestnásť- až osemnásťroční študenti následne pricestujú v marci do Bruselu a zúčastnia sa na seminároch a pracovných skupinách s cieľom dosiahnuť konsenzus.

Ich návrhy na podporu zapojenia mládeže a aktívneho občianstva sa potom predložia európskym inštitúciám a európskym tvorcom politík a politickým činiteľom na vysokej úrovni.
Cieľom tohto podujatia je zlepšiť povedomie o tom, ako môžu skupiny s rozdielnymi názormi dospieť k spoločenskej dohode.

Samotné podujatie sa uskutoční 23. a 24. marca. Na podujatí vystúpia títo rečníci:

- predsední?ka EHSV **Christa Schweng**
- podpredseda EHSV **Cillian Lohan**
- podpredsední?ka Podvýboru pre da?ové otázky **Kira Marie Peter-Hansen** (Verts/ALE), **najmladšia politička zvolená za poslankyňu Európskeho parlamentu**
- ?len správnej rady Európskeho fóra mládeže **Ismael Páez Civico**
- generálna riadite?ka GR pre vzdelávanie, mládež, šport a kultúru (Európska komisia) **Themis Christophidou**.

Podrobnejšie informácie o podujatí #YEYS2023 sú k dispozícii na oficiálnom webovom sídle podujatia. (ab)

Redak?ná rada

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Do tohto ?ísla prispeli

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Thomas Kersten (tk)

Celková koordinácia

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adresa

Európsky hospodársky a sociálny výbor
Budova Jacques Delors, 99 Rue Belliard, 1040
Brusel, Belgicko
Tel.: (+32 2) 5469476
E-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

EHSV info vychádza devä?krát do roka pri príležitosti plenárneho zasadnutia výboru. ? EHSV info je k dispozícii v 23 jazykoch.
EHSV info nie je oficiálny vestník prác výboru, tieto sú oficiálne uverej?ované v Úradnom vestníku Európskej únie a iných publikáciách výboru.
Reprodukcija je dovoljena z navedbo vira (EESO info) in pod pogojem, da se povezava pošlje uredniku.

03/2023